

26.2.2024

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Aleksei Navalnyin murhasta ja Venäjän poliittisia vankeja ja vaiennettua kansalaisyhteiskuntaa tukevan EU:n toiminnan tarpeesta
(2024/2579(RSP))

Sergey Lagodinsky, Francisco Guerreiro, Markéta Gregorová, Ignazio Corrao, Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Anna Cavazzini, Bronis Ropé, Alviina Alametsä, Erik Marquardt, Gwendoline Delbos-Corfield, Heidi Hautala, Henrike Hahn, Jordi Solé, Malte Gallée, Viola von Cramon-Taubadel
Verts/ALE-ryhmän puolesta

B9-0147/2024

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Aleksei Navalnyin murhasta ja Venäjän poliittisia vankeja ja vaiennettua kansalaisyhteiskuntaa tukevan EU:n toiminnan tarpeesta
(2024/2579(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Venäjästä,
 - ottaa huomioon puheenjohtajakokouksen 21. helmikuuta 2024 antaman julkilausuman,
 - ottaa huomioon Venäjän federaation perustuslain ja kansainväliset ihmisoikeusvelvoitteet, joihin Venäjä on sitoutunut,
 - ottaa huomioon 21. syyskuuta 2023 annetun Venäjän federaation ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan Mariana Katzarovan raportin ”Situation of human rights in the Russian Federation”,
 - ottaa huomioon 11. heinäkuuta 2023 annetun Euroopan unionin perusoikeusviraston raportin ”Protecting human rights defenders at risk: EU entry, stay and support”,
 - ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 19. helmikuuta 2024 Euroopan unionin puolesta antaman julkilausuman Aleksei Navalnyin kuolemasta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Aleksei Navalnyi, joka oli merkittävä venäläinen poliittinen hahmo ja vuoden 2021 Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon saaja, menehtyi Siperiassa napapiirin pohjoispuolella sijaitsevassa rangaistussiirtolassa, missä hän suoritti perusteetonta poliittisin perustein määrättyä vankeusrangaistusta; toteaa, että Venäjän valtio ja erityisesti sen presidentti Vladimir Putin ovat täysin vastuussa Navalnyin murhasta;
- B. ottaa huomioon, että Navalnyi oli ollut vangittuna 17. tammikuuta 2021 lähtien; ottaa huomioon, että Navalnyi oli pidätyksestään lähtien joutunut kaltoinkohdeksi sekä kidutuksen, mielivaltaisten rangaistusten ja psykologisen painostuksen kohteeksi;
- C. ottaa huomioon, että Aleksei Navalnyista tuli Venäjän vapauden ja demokratian puolesta käytävän taistelun kasvot; ottaa huomioon, että Navalnyi jatkoi taisteluaan väsymättömästi ja rohkeasti vankilasta käsin ja tuomitsi Venäjän hallinnon korruption; ottaa huomioon, että Venäjän kansalaisten kerrottaan osoittaneen kunnioitusta Aleksei Navalnyin muistolle eri puolilla Venäjää ja että monia kansalaisia on pidätetty kyseisen rauhanomaisen toiminnan vuoksi ja joillekin on jaettu palvelukseenastumismääräys;
- D. ottaa huomioon, että Venäjän poliittinen järjestelmä on vakiintuneen ja läpeensä korruptoituneen autoritaarisen hallinnon valvonnassa; ottaa huomioon, että järjestelmässä lavastetuilla vaaleilla luodaan mielikuva demokratiasta ja kaikki valta on

keskitetty Vladimir Putinin käsiin; toteaa, että hallitus tukahduttaa kaikki eriävät näkemykset sille uskollisten turvallisuusjoukkojen, alisteisen oikeuslaitoksen, valvotun mediaympäristön ja hallitsevasta puolueesta ja mukautuvista oppositioryhmistä koostuvan lainsäädäntöelimen avulla;

- E. toteaa, että Vladimir Putinin hallinto on hävittänyt venäläisten ihmisoikeusjärjestöjen kokonaisen sukupolven, mukaan lukien Memorial-järjestö ja Moskovan Helsinki-ryhmä; ottaa huomioon, että EU:ssa asuu useita venäläisiä toisinajatteliijoita sekä tiedotusvälineiden ja kansalaisyhteiskunnan edustajia, jotka olivat pakotettuja lähtemään Venäjältä, koska heidän hallitusta vastaan esittämänsä kritiikki asetti heidät huomattavaan vaaraan joutua viranomaisten vastatoimien kohteeksi;
- F. toteaa, että monet oppositiotoimijat ovat edelleen Venäjällä ja jatkavat taistelua demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien puolesta Venäjältä käsin ottaen merkittävän henkilökohtaisen riskin; ottaa huomioon, että hallitus tai hallitusta kannattavat tiedotusvälineet kohdistavat opposition edustajiin järjestelmällisesti sanallisia hyökkäyksiä ja henkilökohtaisia mustamaalauskampanjoita ja vähättelevät heidän ihmisarvoaan; ottaa huomioon, että Venäjällä on nykyään poliittisina vankeina vangittuna yli 500 henkilöä; ottaa huomioon, että Venäjän viranomaiset ovat Venäjän Ukrainaa vastaan vuonna 2022 aloittaman täysimittaisen hyökkäyksen alusta alkaen rajoittaneet entisestään oikeuksia ja yksilönvapauksia tukahduttaakseen maan sisäisen toisinajattelun;
- G. ottaa huomioon, että Venäjän federaation ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan Mariana Katzarovan mukaan Venäjällä ei ole enää turvallista tilaa kansalaistoiminnalle tai poliittiselle oppositiolle;
1. tuomitsee jyrkästi Aleksei Navalnyin murhan; ilmaisee syvän osanottonsa hänen perheelleen, liittolaisilleen ja työtovereilleen sekä lukemattomille kannattajilleen Venäjällä; ilmaisee täyden tukensa Julija Navalnajalle, joka ilmoitti jatkavansa Aleksei Navalnyin aloittamaa työtä, jota hän itse oli tukemassa, samoin kuin Navalnyin perustamalle korruptiontorjuntasäätiölle sekä sille, että nämä jatkavat työtään uusissa olosuhteissa;
 2. kehottaa Venäjän viranomaisia sallimaan Aleksei Navalnyin ruumiin hautaamisen hänen perheensä toiveiden mukaisesti; vaatii riippumatonta ja avointa kansainvälistä tutkintaa Aleksei Navalnyin kuoleman täsmällisistä olosuhteista, jotta voidaan varmistaa vastuuvellisuuden ja oikeuden toteutuminen;
 3. kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita tiiviissä yhteistyössä EU:n kumppaneiden kanssa saattamaan Venäjän poliittisen johdon ja viranomaiset vastuuseen; kehottaa neuvostoa käyttämään tehokkaasti EU:n maailmanlaajuisista ihmisoikeuspakotejärjestelmää ja toteuttamaan kohdennettuja toimenpiteitä Navalnyin pidättämiseen, oikeudenkäyntiin, vankeuteen ja kuolemaan osallistuneita vastaan;
 4. korostaa, että Venäjän hallitus ja Vladimir Putin henkilökohtaisesti ovat rikosoikeudellisesti ja poliittisesti vastuussa näkyvimmän vastustajansa Aleksei Navalnyin murhasta ja että näissä olosuhteissa on perusteltua esittää julkisessa ja kansainvälisessä keskustelussa kysymys Vladimir Putinin legitimitetistä;

5. ilmaisee solidaarisuutensa kaikille niille henkilöille, jotka Venäjällä ja sen ulkopuolella toimivat Venäjän demokraattisen ja rauhanomaisen tulevaisuuden puolesta; tuomitsee hallituksen arvostelijoihin, ihmisoikeuksien puolustajiin ja riippumattomiin toimittajiin kohdistuvien tukahduttamistoimien tehostamisen Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyksen alkamisen jälkeen;
6. kehottaa Venäjän viranomaisia luopumaan kaikista mielivaltaisista syytteistä ja vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki poliittiset vangit ja mielivaltaisesti pidätetyt, mukaan lukien Vladimir Kara-Murza, Juri Dmitrijev, Ilja Jašin, Aleksei Gorinov, Lilija Tšanyševa, Ksenia Fadejeva, Vadim Ostanin, Daniel Kholodny, Viktoria Petrova, Maria Ponomarenko, Aleksandra Skotšilenko, Svetlana Petriychuk, Evgenia Berkovitš, Dmitri Ivanov, Ioann Kurmojarov, Igor Baryšnikov, Dmitri Talantov, Aleksei Moskalev ja Ivan Safronov;
7. vaatii, että siihen saakka, kunnes vangit vapautetaan, heitä on pidettävä vangittuina oloissa, jotka ovat Venäjän kansainvälisten velvoitteiden mukaisia, erityisesti siltä osin kuin on kyse heidän pääsystään valitsemalleen lääkärille ja asianmukaiseen sairaanhoitoon sekä mahdollisuudesta tavata asianajaja ja pitää yhteyttä perheisiinsä;
8. kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan löytääkseen toteuttamiskelpoisia tapoja vapauttaa ne vangit, jotka ovat kärsineet eniten, erityisesti sairaat poliittiset vangit tai vangit, joita on kidutettu, mukaan lukien mahdollisuus vankienvaihtoon; kehottaa neuvostoa perustamaan poliittisista vangeista ja panttivangeista vastaavan erityislähettilään tehtävän, jotta näitä toimia voidaan koordinoita yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden kanssa ja toimia yhteyspisteenä vankien perheille ja sukulaisille;
9. kehottaa Venäjän viranomaisia vapauttamaan välittömästi ne sadat ihmiset, jotka on pidätetty viime viikkoina siksi, että he ovat rauhanomaisesti kunnioittaneet Aleksei Navalnyin muistoa; tuomitsee Venäjän viranomaisten sadistisen käytännön ottaa kohteeksi poliittisia mielenosoittajia jakamalla heille palvelukseenastumismääräyksiä;
10. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön laajoja EU:n rajoittavia toimenpiteitä sellaisia henkilöitä vastaan, jotka osallistuvat Venäjän kansalaisyhteiskunnan ja aktivistien poliittiseen vainoon ja oikeustapauksien lavastamiseen; vaatii lisäämään avoimuutta EU:n rajoittavien toimenpiteiden soveltamis- ja purkamisprosessissa;
11. kehottaa EU:n edustustoa ja EU:n jäsenvaltioiden edustustoja Venäjällä osallistumaan jatkossakin sellaisten henkilöiden oikeudenkäynteihin, jotka ovat joutuneet syytteeseen poliittisin perustein;
12. kehottaa jäsenvaltioita laajentamaan ja helpottamaan edelleen humanitaarisia viisumeja koskevaa ohjelmaa ja tarjoamaan muuta tukea venäläisille ihmisoikeuksien puolustajille, demokratia-aktivisteille ja riippumattomille toimittajille, jotka uhkaavat joutua syytteeseen poliittisin perustein;
13. toistaa kehotuksensa luoda EU:n laajuinen moniviisumijärjestelmä ihmisoikeuksien puolustajia ja kansalaisyhteiskunnan aktivisteja sekä poliittisesti vainottuja henkilöitä varten ja käyttää olemassa olevia oikeudellisia joustomahdollisuuksia ja korjata lainsäädännön puutteita, kuten Euroopan unionin perusoikeusvirasto ehdotti vuoden

2023 raportissaan ”Protecting Human Rights Defenders at Risk: EU entry, stay and support”; kehottaa EU:n toimielimiä valmistelemaan toimenpiteitä sen varalle, että Venäjä lakkaa myöntämästä passeja konsulaateissaan, mukaan lukien tosiasiallisen valtiottomuuden tunnustaminen ja matkustusasiakirjojen myöntäminen, jotta demokraattinen oppositio, kansalaisyhteiskunnan aktivistit ja muutoin poliittisesti vainotut henkilöt voivat siirtyä EU:n jäsenvaltioihin ja tarvittaessa jatkaa työtään maanpaossa;

14. kehottaa jäsenvaltioita välttämään rajoittavien toimenpiteiden perusteetonta ja suhteetonta soveltamista henkilöihin, jotka hakevat turvaa Venäjän nykyiseltä hallitukselta ja toimivat sitä vastaan;
15. kehottaa yksinkertaistamaan prosesseja, joilla EU:ssa olevat venäjäiset toisinajattelijat voivat rekisteröidä organisaatioita ja yhteisöjä, avata pankkitilejä ja suorittaa muita hallinnollisia tehtäviä, jotta he voivat jatkaa työtään maanpaossa;
16. pitää valitettavana Venäjän hallinnon imperialistista ja uuskoloniaalista politiikkaa ja tuomitsee mitä jyrkimmin Venäjän jatkuvan hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan; toistaa, että EU:n, sen jäsenvaltioiden ja samanmielisten kumppaneiden kaikkialla maailmassa on jatkettava poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukeaan Ukrainalle, koska paras vastaus nykyisiin sortokäytäntöihin on lisätä tukeamme Ukrainan puolustukselle;
17. kehottaa komissiota käyttämään monenvälisiä foorumeita, joiden jäsen Venäjä on, tuomitakseen edelleen ihmisoikeusrikkomukset Venäjällä sekä Ukrainaan kohdistuvan Venäjän hyökkäysrikkomuksen;
18. tukee Venäjän federaation ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan Mariana Katzarovan työtä ja kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että YK:n ihmisoikeusneuvosto jatkaa hänen toimeksiantoaan uudelleen vuonna 2024;
19. kehottaa komissiota ja erityisesti Euroopan ulkosuhdehallintoa kehittämään Venäjää koskevan ennakoivan pitkän aikavälin strategisen toimintapolitiikan, jolla vastataan tehokkaasti EU:n ja Venäjän suhteiden nykytilaan, Venäjän ihmisoikeustilanteeseen ja tarpeeseen tukea maanpaossa olevia Venäjän kansalaisyhteiskunnan ja opposition edustajia;
20. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Venäjän viranomaisille.